

RALU logistika širi se na domaćem i regionalnom tržištu

ZAGREB - Tvrtka RALU logistika, u vlasništvu poduzetnika Luke Raičica, nastavlja širenje na domaćem i regionalnim tržištima pa je tako nakon nedavne akvizicije koprivnice tvrtke HTT Transporti osnovala sesestrinske tvrtke Ralu Beograd

te Ralu logistika u Kopru. Sesestrinske tvrtke u Srbiji i Sloveniji, kao hrvatska tvrtka RALU logistika, osim transporta, pružat će integrirane logističke usluge u hladnom lancu, priopćeno je iz tvrtke. Najavljuje se i daljnja ulaganja

u opremu i infrastrukturu, čime se nastavlja ostvarivanje ciljeva dugoročne strategije razvoja među kojima je i daljnje povećanje broja zaposlenika. Naime, RALU logistika trenutno ima 80 zaposlenika, a izgradnjom novog logističkog centra

u Popovčari planira se i povećanje njihova broja na 200. Predsjednik Uprave RALU logistike Renato Radačić istaknuo je kako je strategija RALU logistike širenje i prisutnost u segmentu hladnog lanca na domaćem i tržištu regije. To je

potvrđeno osnivanjem tvrtki u Beogradu i Kopru te akvizicijom HTT Transporti. U skladu s zatvoren ciklus akvizicija na domaćem tržištu, kazao je. RALU logistika ima se pružanjem integriranih logističkih usluga u hladnom lancu, a u

razvoj tvrtke, od planiranih 200 milijuna kuna, dosad je već uložila oko 110 milijuna kuna. U skladu s daljnjim širenjem i razvojem poslovanja te ulaskom na nova regionalna tržišta u tvrtki planiraju i povećanje ukupne investicije. (Hina) ■

ukratko

Forbes: Gazprom najprofitabilniji

NEW YORK - Ruski plinski div Gazprom najprofitabilniji je tvrtka u 2009. na ljestvici tjednika Forbes koja obuhvaća 500 kompanija diljem svijeta, prema začinu 50. mjesto po visini prihoda - objavio je taj tjednik u Fortune Globalu 500. Prema visini prihoda prvo mjesto na ljestvici pripada američkom maloprodajnom lancu Wall-Mart Storesu. Iako je neto dobit Gazproma pala u 2009. za 17,8 posto, na 24,56 milijardi dolara, pozicija mu je poboljšana s obzirom na to da je dobit ostalih vodećih naftnih kompanija koje su u prethodnim godinama bile više rangirane pala više od 50 posto zbog korekcije rekordno visokih cijena sirove nafte u 2008. Time se, prema kriterijima toga tjednika, ruski plinski div u 49-postotnom vlasništvu države probio na prvo mjesto, s drugog mjesta na priradnoj ljest. istisnuvši s vrha američki Exxon Mobil nakon petogodišnje čelne pozicije na ljestvici vodećih prema Forbesu. (H)

Rekordna zaposlenost u Australiji

SYDNEY - Zaposlenost u Australiji dosegla je u lipnju rekordnu brojku od 11,1 milijun zaposlenih. Australijski zavod za statistiku objavio je da je gospodarstvo stvarilo u lipnju 45.900 radnih mjesta, omogućivši zadržavanje stope nezaposlenosti na 5,1 posto, kao u i prethodnom mjesecu, za koji je stopa revidirana naniz 5,2 posto. Broj novih radnih mjesta znatno je premašio prognoze ekonomista, koji su očekivali da će se kretati u visini od 15.000 i pogorao je ukupni broj zaposlenih na rekordnu razinu. Tako se Australija našla u suprotnom položaju s obzirom na ostale razvijene zemlje, koje muku muče s nezaposlenošću. (H)

poduzetništvo

Slavonija postaje središtem zrakoplovne industrije

PIONIRSKI IZLET S PROIZVODNOM ZRAKOPLOVA U SLAVONIJI SE RAZVIJA U OZBILJAN I UNOSAN POSAO

U Štitaru i Osijeku nastaju sportski avioni traženi u cijelom svijetu

Zbog neriješenih imovinskopravnih odnosa nad sportskom zračnom lukom u Osijeku, Vdovjak nije mogao dobiti lokacijsku dozvolu za gradnju proizvodnog hangara

Ivan Vdovjak od veljače ove godine na trupove zrakoplova ugrađuje motore s elisom i potrebne instrumente

Slavok mjeseca četiri-pet novih aviona - Mijo Čosković

ODNEĐAVNO I USLUGE ŠKOLOVANJA

Osim obavljanja poslova na servisima i drugim radovima na motorima i ultralakim zrakoplovima i ultralakim zrakoplovima za mnoge sportske leti- tače iz zemalja regije, Vdovjak, kao letачki instruktor, u svojoj tvrtki nudi odneđavno i usluge školovanja na motornim zvezajima.

Laki zrakoplovi Pioneer iz štittarskog pogona

Igor MIKULIĆ
Laki zrakoplovi Pioneer iz štittarskog pogona Alpi Aviationa, popularni i traženi među sportskim leta- čima i poslovnim ljudima diljem svijeta, odneđavno postaju većim dijelom hrvatski proizvod.

Naime, za taj put finalizacije proizvodnje zrakoplova zasluzna je suradnja tvrtke iz Štitaru kojoj je na čelu Mijo Čosković i osječke tvrtke Shaft, Ivana Vdovjaka, koja od veljače ove godine na trupove zrakoplova ugrađuje motore s elisom i potrebne instrumente. Zrakoplovi potom na finalno opremanje odlaze u matičnu tvrtku u Italiji, kako bi se na kraju isporučivali kupcu. Letjelice Pioneer 200 i Pioneer 300 spadaju u kategoriju najvoluminjskih lakih zrakoplova u svijetu, doleta do tisuć kilometara, kojima je za polijetanje i slijetanje dostatna travnata površina duljine 300 metara, koji su isporučivani kupcima iz cijele Europe te Australije i Novog Zelanda. Cijena Pionera 200 je oko 35.000 eura, a Pionera 300 od 75.000 do 80.000 eura, što svaka ovisi o dodatnoj opremi.

Suradnja s Lufthansom

Ivan Vdovjak osječkoj je javnosti poznat osim kao zaljubljenik u letenje, posebice motornim zvezajima, i kao nekadašnji predsjednik uprave Zračne luke Osijek, Panonije i OLTA. Od ove godine bavi se isključivo radom u vlasništvu tvrtki Shaft, koja je osnovana 1994. godine i poznata je među vlasnicima lakih i ultralakih zrakoplova te motornih zvezajeva iz Hrvatske, Slovenije, Srbije i BiH. Shaft je, naime, generalni zastupnik i ovlašten servis zrakoplovnih motora Rotax za Hrvatsku i područje država bivše Jugoslavije, a upravo se ti motori ugrađuju u zrakoplove Pioneer. U suradnji s talijanskim partnerom vjerojatno je pridonijela i referenca Shafta stečena u dugo-

godišnjoj suradnji s nedavno zatvorenim zrakoplovnim školom Lufthansa u Zadru, za čije je zrakoplove isporučivala motore, dijelove i opremu, odnosno pružala kompletnu tehničku potporu za pogonsku grupu Rotax. Od veljače do danas Vdovjaku Shaft isporučio je i postavio agregate na sedam zrakoplova. Vrijednost posla na pripremi i postavljanju agregata za jedan zrakoplov je oko 100 tisuća kuna. Talijanski partner je zadovoljan poslom - kvalitetom rada, rokovima i cijenom, jer je ugradnja zrakoplovnog motora u ovoj općini za njih jeftinija od talijanske. I mi smo zadovoljni ovom suradnjom - kaže Vdovjak.

Kupci se sada postupno vraćaju, pa mjeseceto radnika u pogonu u Štitaru sastavlja između četiri i pet zrakoplova

Gotovo je nevjerovatna informacija kako je prije dvije godine puštena velika prilika za suradnju Alpija i Shafta na neusporedivo višoj razini, koja je podržavala kompletnu finalizaciju zrakoplova Alpi Aviationa na sportskom aerodromu Osijek. Naime, prema planovima Mije Čoskovića i talijanskih vlasnika, trupovi zrakoplova iz Štitaru bi se dopremali u Osijek, gdje bi se u Shaftu završavali. Odnosno, ugrađivali bi se motori sa svim upravljačkim sustavima, instrumentima i elisom te nakon obavljenih probnih letova isporučivali kupcima diljem svijeta, s obzirom da Shaft ima sve potrebne svjetske certifikate za taj posao. Zbog neriješenih imovinskopravnih

odnosa nad sportskom zračnom lukom, Vdovjak nije mogao dobiti lokacijsku dozvolu za gradnju proizvodnog hangara na aerodromu, što je bio važan detalj, jer je neophodno da se dogovori gradnje zrakoplova obavljaju iz pistu, na kojoj će prije isporuke kupcima obavljati probne letove. Talijani su, priča Vdovjak, nudili mogućnost da se zbog raznih komparativnih prednosti razmotri ishodnost statusa zrakoplova Pioneer kao hrvatskog proizvoda.

4-5 zrakoplova mjesечно

- Ne treba posebno ni isticati što bi taj posao značio za našu regiju i zemlju. Rijec je o proizvodnji 4-5 zrakoplova mjesечно, pojedinačne vrijednosti u prosjeku oko 50.000 eura - naglašava Vdovjak. Dodaje kako njegova tvrtka ima sve pretpostavke za ove poslove, što podržavaju potpunu opremljenost zrakoplovnim motorima, opremom, dijelovima, specijalnim alatima i dokumentacijom, potpunu usklađenost s domaćim i svjetskom zrakoplovnim regulativom, mehaničarski i letачki kadrovi, a istovremeno sportski aerodrom ima najbolje uvjete u ovom dijelu Europe za afirmaciju ovih i sličnih zrakoplovnih programa i projekata. Čosković kaže kako još uvijek postoji plan o kompletnom zavšetku zrakoplova u Hrvatskoj, u prvom redu modela Pioneer 200, ali vjerojatno u Štitaru.

- Realizacija tih planova ovisit će o narudžbama zrakoplova, odnosno izlaska iz krize europskog gospodarstva. Mi smo u Štitaru počeći graditi još jednu veliku proizvodnu halu kako bismo u njoj obavljali završne radove na zrakoplovima. Pripremili smo i novi motor sa svim upravljačkim letove, no pad narudžbi privremeno je zaustavio realizaciju tih planova. Kupci se sada postupno vraćaju, pa mjeseceto nastavlja radom oko 200 milijuna kuna više nego u svibnju ove godine četiri i pet zrakoplova - pojašnjava Čosković. ■

KREDITI GRAĐANIMA PALI ZA GOTOVO TRI MILIJARDE KUNA

Hrvatski građani u strahu za svoje plaće više gotovo i ne dižu nove kredite

Aneli DRAGOJEVIĆ MUATOVIC
U prvih pet mjeseci ove godine banke u Hrvatskoj zaradile su 1,62 milijarde kuna neto, što je za 18,8 posto manje nego u istom razdoblju prošle godine, kupujući podaci Hrvatske narodne banke iz najnovijeg agregirajućeg statističkog izvješća banaka za svibanj.

Pad dobiti banaka prisutan je od početka godine na godišnjoj razini (u odnosu na isti mjesec lani), no u 2010. iz mjeseca u mjesec raste. Razlog su više rezervacije banaka za loše kredite, koji se na razini sustava u prvom kvartalu kreću 9 posto, s tendencijom daljnjeg rasta. Povećanje loših kredita vjerojatno pridonosi i rast švicarskog franka u odnosu na kunu, posebno izražen tijekom ove godine, iako je tih kredita u ukupnom portfelju banaka nešto sedmina. Neke najavljuju smanjenje naknada za konverziju u eure kako za pomoć građanima, a onda i sebi, dok su neke i blago spustile kamate na postojeće kredite u "švicarcima" budući da nove više ne odobravaju. Drugi razlog pada dobiti banaka je stagnacija i pad kreditne aktivnosti, pogotovo u sektoru stanovništva, i to u dijelu najprofitabilnijih kredita "ostalih kredita" u koje spadaju gotovinski minusi i razni potrošački krediti, dok su autokrediti također u daljnjem padu.

Rast kredita tvrtkama

Krajem svibnja su ukupni krediti banaka svim tvrtkama iznosili 256,83 milijardi

kuna, što je blagi rast u odnosu na travanj, kada su iznosili nešto više od 255 milijardi kuna. Krajem prošle godine su pak ukupni krediti iznosili 252,42 milijarde kuna, što znači da su u prvih pet mjeseci povećani za 4,4 milijarde, no unutar toga najveći su prirast imali krediti trgovačkim društvima koja nisu u državnom vlasništvu, sa 86,3 tu su krediti porasli na 89,5 milijardi kuna, dok su krediti državnim tvrtkama u istom razdoblju porasli za oko 350 milijuna kuna, no one su se zaduživale vani u jamstva države. Stambeni krediti su od kraja 2009. od kraja svibnja ove godine porasli za oko 817 milijuna kuna, a hipotekarni stagniraju na oko 3 milijarde kuna, dok su ostali krediti građanima pali za oko 40 milijuna kuna. Ukupni krediti građanima su krajem svibnja iznosili 117,66 milijardi kuna, a krajem prošle godine 117,89 milijardi. Dakle, u prvih pet mjeseci ove godine zabilježili su pad veći od 222 milijuna kuna. Krediti državnim jedinicama - uhoj državi, republikanim fondovima i lokalnoj državi su s kraja prošle do kraja svibnja ove godine porasli za sljedećih gotovo 2 milijarde kuna, s 31,5 na 33,5 milijarde kuna.

Kada se pak gleda godišnja promjena, odnosno kraj svibnja ove u odnosu na kraj svibnja prošle godine, vidljivo je da kreditiranje na godišnjoj razini i u ukupnom iznosu još uvijek pada ili gotovo stagnira. Naime, s 31. svibnja 2009. ukupni su krediti iznosili 257 milijardi kuna ili oko 200 milijuna kuna više nego u svibnju ove godine. Ovakva stagnacija kre-

BOLJE U DRUGOJ POLOVINI GODINE

- Potrošači su svoje potrošačke navike prilagodili nezvjesnosti ostvarivanja dohotka pa odgađaju kupnju svih onih dobara koja im nisu nužna. Tako i u sljedećim mjesecima možemo očekivati nastavak "racionalne" potrošnje. Tek u drugoj polovini godine očekujemo blage pozitivne pomake istitu Raiffeisen analitičari.

Stagnacija kredita izdavana je visokim kamatama, potrošačkim pesimizmom, krizom i recesijom, koja je građane odvratila od investicijske potrošnje, ali i običnog shoppinga

ditu izdavana je i jedne strane visokim kamatama, čiji se najveći skok dogodio upravo lani, potom potrošačkim pesimizmom, krizom i recesijom, koja je građane odvratila od investicijske potrošnje, ali i običnog shoppinga. U skladu s time su i novi podaci Državnog zavoda za statistiku prema kojima je u svibnju ostvaren realan godišnji pad u trgovini na malo od 3,7 posto, odnosno 3,5 posto nominalno u odnosu na isti mjesec prošle godine, no Raiffeisen analitičari ističu da je to i manje od očekivanja.

Hrana "najotpornija"

- Trgovina na malo koja je zbog visoke elastičnosti na recesijska krataja jedan od najjače pogodenih sektora pod izravnom je utjecajem nepovoljnih kretanja na tržištu rada i posebno visoke razine potrošačkog pesimizma. Zato ne čudi da je stopa realnog godišnjeg rasta od listopada 2008. dakle 20 mjeseci, konstantno negativna, napominju Raiffeisen analitičari. Iako podaci za pojedine djelatnosti još uvijek nisu dostupni, u RBA očekuju da je padu najveće priklonoj pod pogledu trajnih potrošnih dobara, poput motornih vozila, bijele tehnike i namještaja, dok su vjerojatno negativna kretanja najmanje izražena kod prodaje prehrambenih proizvoda i bezalkoholnih pića. RBA analitičari ističu i da "u mjesecima koji slijede, operativna maloprodaja još uvijek izgleda s obzirom na još uvijek prisutne nesigurnosti na tržištu rada u pogledu zadržavanja postojećih radnih mjesta". ■